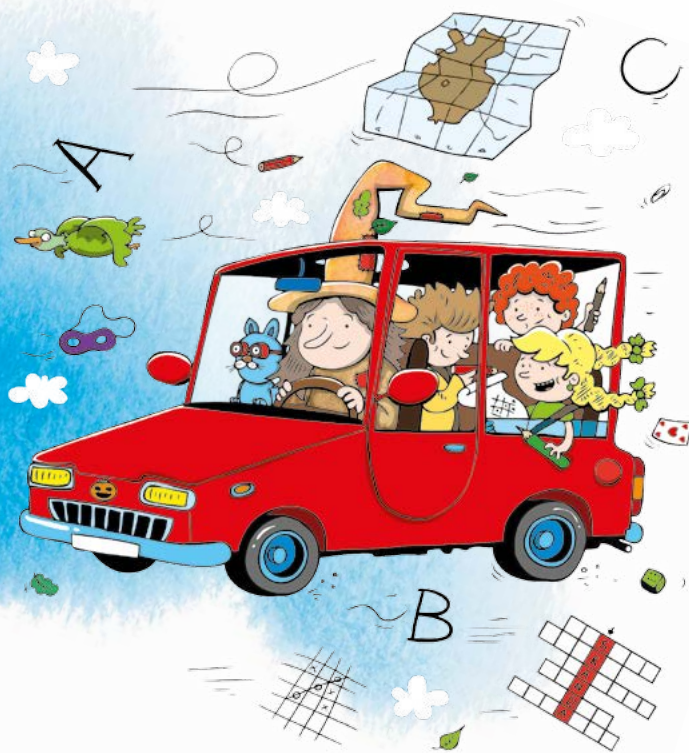

HRY PRO MALÉ CESTOVATELE

Nikdy neuslyšíte: Kdy už tam budeme?

Naděžda Kalábová

ilustroval
Libor Drobny

Hry pro malé cestovatele

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

Naděžda Kalábová

Hry pro malé cestovatele – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Obsah

Úvod	3
Pohádka O čarodějnici Ratatůnce	4
Cesta do pohádky aneb Pohádka na cesty	6
Cesta plná přírody	15
Cesta plná přátel	30
Cesta plná písmenek	45
Cesta plná čísel	58
Cesta plná barev, tvarů a fantazie	77
Cesta plná nápadů a her	90
Cesta plná překvapení	102
Cesta plná objevů a poznání	112
Cesta plná křížovek a luštění	123

Úvod

Všichni rádi cestujeme, ovšem každý výlet vyžaduje někdy větší, jindy menší přípravu. Obzvláště, když jedeme na výlet s dětmi, pro které je cesta autem nudná a někdy příliš dlouhá. Menším dětem možná postačí pro pobavení jejich oblíbená hračka. Ale co s dětmi mladšího školního věku?

Na tuto otázku naleznete odpověď v této publikaci, která nabízí velké množství jednoduchých úkolů, otázek, hádanek a zajímavých her, které lze hrát právě při cestě autem, autobusem, vlakem či jiným dopravním prostředkem.

Hry a úkoly jsou voleny tak, aby je děti vyzkoušely samy nebo společně s dospělými. Jsou uspořádány do jednotlivých kapitol, které jsou motivačně propojeny krátkou pohádkou o čarodějnici Ratatůnce, která přestala létat na koštěti a pořídila si auto. Rodiče si mohou jednotlivé úkoly přetvářet, případně doplňovat a rozšiřovat dle možností.

Zařazením jednoduchých hravých úkolů a činností napomáháme dětem rozvíjet jejich verbální schopnosti i mimoslovní vyjadřování, učíme je naslouchat, vyjadřovat své myšlenky, rozvíjet smyslové vnímání, řešit určité situace, diskutovat nad nejrůznějšími problémy.

Ponořte se tedy společně s dětmi do hravých úkolů a zpříjemněte si cestování.

Pohádka O čarodějnici Ratatůňce

Žila, byla jedna malá čarodějnice. Jmenovala se Ratatůňka. Měla neupravené, rozčuchané vlasy a žila v dřevěné chaloupce blízko malé tůňky v lese. Byla pilná jako včelka a celé dny měla moc práce. Chodila po lese, sbírala dříví, na jaře se starala o rozkvetlé kytičky, v létě trhala borůvky, lesní jahody, ostružiny, na podzim sušila houby a červené šípky. Ráda si povídala s lesními zvířátky, pletla kabelky z trávy, věnečky z padaného listí, a když měla dlouhou chvíli, lenošila v chaloupce. Ve volných chvílích soutěžila s veverkou v hodu šiškou do kmene stromu, ve sbírání lískových oříšků a také si spolu hrály na honěnou.

Jednoho dne, když se honily a běhaly mezi stromy, ocitly se blízko cesty, která se klikatila podél lesa. Udivená čarodějnice se zastavila a pozorovala, jak se po cestě prohánějí krásná auta. Některá auta jela na výlet, jiná vezla lidi za prací, za sportem, na nákupy, na koncert, do restaurace a kdo ví kam ještě.

Ještě ten den dostala malá čarodějnice nápad. Koště, na kterém létala, odhodila, vytáhla lexikon kouzel a první kámen, který se před ní objevil, proměnila v nablýskané auto. Rozhodla se pro cestování, aby získala nejrůznější zkušenosti a poznatky.

● Úkoly vztahující se k textu

6–10 let

Vymyslete kouzlo, které by měla umět každá čarodějnice.

Prozradte, co by se ve vašem blízkém okolí mělo změnit mávnutím kouzelného proutku.

Vymyslete zajímavý rozhovor s čarodějnici. Téma rozhovoru závisí na vaší fantazii.

Cesta do pohádky aneb Pohádka na cesty

Auto jede po silnici, řidička má pod čepicí.
Jede směrem do pohádky, kdy pojede zase zpátky?
Auto řídí Rataťůňka, co jí patří lesní tůňka.
Létající koště odhodila a malé auto si pořídila.
Kouzelný klobouk doma nechala
a ve slušivé čepici řídit spěchala.

*Obrázek si dokreslete
podle své fantazie.*

V této kapitole děti využijí poznatky, které získaly ve škole, četbou knih, časopisů, sledováním televizních pořadů, filmů. Při realizaci úkolů si procvičí zajímavým způsobem paměť, logické myšlení, schopnost poho-
tového vyjadřování, zábavnou formou využijí získané schopnosti a do-
vednosti, naučí se hledat nejvhodnější řešení při jejich plnění.

● Pohádková píseň

6–8 let

Zazpívejte společně libovolnou pohádkovou píseň.

Dospělí vyberou s dětmi píseň, kterou všichni znají, a společně si ji zazpívají.

● Tleskaná

6–8 let

Vytleskejte rytmus oblíbené pohádkové písničky a zároveň si ji zazpívejte.

Touto aktivitou se rozvíjí smysl pro rytmus. Dospělí společně s dětmi zpívají a zároveň vytleskávají rytmus známé pohádkové písně. Vytleskat rytmus lze do dlaní nebo rukama do stehen.

● Pohádkové bytosti

6–8 let

Vymyslete co nejvíce názvů nejrůznějších pohádkových bytostí.

Dospělí připomenou dětem nejrůznější pohádky, které znají z večerníčků nebo je nedávno četly, viděly, slyšely v rozhlase, a zároveň připomenou postavičky, které v pohádkách vystupují. Po úvodním povídání mohou děti vymýšlet další pohádkové bytosti.

● Pohádkové město

6–9 let

Popište město, vesnici, kde žijete.

Popište, jak si představujete pohádkové město.

Dospělí se snaží společně s dětmi popsat, jak vypadá jejich město. Zároveň vymýšlejí, jak vypadá město pohádkové.

● Pohádkové dotazy

6–8 let

Odpovídejte na pohádkové dotazy.

Tato aktivita je zaměřena na rozvoj myšlení a znalosti pohádek. Na základě pohádek, které děti dobře znají, dospělí navrhnou zajímavou soutěž mezi sourozenci nebo kamarády plnou pohádkových otázek. Všechny otázky se vztahují k pohádkám, které děti četly nebo viděly. Děti mezi sebou soutěží, kdo dříve vysloví správnou odpověď. Dospělí si mohou připravit další otázky do zásoby.

Pohádkové otázky:

- Jak se jmenovala princezna, které se líbily koloběžky?
- Jak se jmenovala princezna, která usnula na sto let?
- Jak se jmenují králíci, kteří bydlí v klobouku?
- Jak se jmenoval pes, kterého měla holčička Ája?
- Jak se jmenovala postavička, která bydlela v rybníku Brčálníku?
- Jak se jmenovala postava, která obdržela tři oříšky?
- Která holčička nosila červený čepeček?
- Na koho volaly zlé jezinky?
- Jak se jmenoval přítel Makové panenky?
- Jak se jmenovala pohádková dvojice, která používala kouzelné sluchátko?
- Jak se jmenovala postavička, která nosila kalhoty s kapsami?

Rěšení: Zdenička, Růženka, Bob a Bobek, Fík, Rákosníček, Popelka, Karkulka, Smolíček, motýl Emanuel, Mach a Šebestová, Krteček

● Báseň o princezně

6–8 let

Naučte se zpaměti recitovat krátkou báseň o princezně.

Dospělí opakovaně předčítají dětem krátké veršování a ty text, který slyší, opakuji.

Princezna na bále tančila,
velmi se princi líbila.
Princ ji o ruku požádal,
ani chvíli neváhal.

● Pohádkové úkoly

6–8 let

Zapojte se do plnění připravených úkolů.

Dospělí si mohou předem připravit další úkoly z pohádkové oblasti.

- Vymyslete přání pro zlatou ryбку.
- Jmenujte alespoň dvě zvířátka nebo jiné drobné živočichy, kteří vystupují v pohádkách.
- Vymyslete, co byste řekli do kouzelného sluchátka.
- Vymyslete, co byste chtěli najít ve třech oříšcích.
- Popište, jaké vlastnosti měl Krakonoš.
- Popište zvíře, které má každá čarodějnice u sebe.
- Vyjmenujte zvířátka, která pomohla Jiříkovi při cestě za Zlatovláskou.
- Vyjmenujte pohádková zvířátka, která žijí na louce.

● Hra na páry

6–8 let

Doplňte párové dvojice.

Dospělí jmenují osoby, pohádkové bytosti, zvířátka, věci a děti k nim tvoří vhodné páry.

Příklad:

princ–princezna, kočka–kocour, Mach–Šebestová, vidlička–nůž aj.

● Slovní popis

6–8 let

Vymyslete a popište pohádkovou postavičku, kterou máte nejraději.

Dospělí si s dětmi povídají o oblíbených pohádkách a představí jim jejich nejoblíbenější pohádku, popíšu vlastnosti hlavní postavy jmenované pohádky, čím je zaujala a proč. Na základě úvodního rozhovoru si děti vyberou jednu pohádkovou postavičku a snaží se ji co nejvýstižněji popsat. Postavičku si mohou i na základě vlastní představitivosti vymyslet.

● Pohádkové dvojice

6–8 let

Vyhledejte v rámečcích pohádkové dvojice.

Dospělí přečtou dětem pohádkové dvojice, které jsou uvedeny v rámečcích. Větší děti si je mohou přečíst samy. Děti se snaží k sobě přiřadit správné pohádkové dvojice.

Špagetka

Fík

Spejbl

Jeníček

Hurvínek

Bob

slepička

kočička

Mařenka

pejsek

Štaflík

Bobek

kohoutek

princ

Ája

Vochoomůrka

Mach

Křemílek

Šebestová

Večernice

● Pohádková básnička

9–11 let

Vymyslete pomocí uvedených slov (zámek, princezna, bota, nota) krátkou básničku a zarecitujte ji. Slova lze použít v jednotném i množném čísle, v jakémkoli tvaru.

Dospělí vymýšlejí společně s dětmi jednoduchý rým. Při jeho tvoření využijí uvedená slova. Děti se podílejí na vytváření krátkého veršování. Větší děti se tento úkol snaží splnit samy.

Příklad:

Princezna bydlí na zámku a umí nejednu říkanku.

Včera si koupila nové boty a naučila se přečíst všechny noty.

● Zvířátka z pohádky

6–8 let

Řekněte jména zvířátek, která znáte z pohádek.

Dospělí si povídají s dětmi o tom, že v pohádkách kromě skřítků, princezen, čarodějnic, trpaslíků najdou i velké množství zvířátek, a snaží se jim připomenout jména zvířecích hrdinů. Děti vymýšlejí názvy pohádek, ve kterých vystupují zvířecí hrdinové.

Příklad:

Bob, Bobek, maxipes Fík, kocour Modroočko, kocour Myšpulín, opice Žofka, Ferda Mravenec, brouk Pytlík

● Poházená slova

9–11 let

Uspořádejte poházená slova a vytvořte smysluplné věty.

Tato hra je zaměřena na skládání slov způsobem, aby vznikly smysluplné věty. U dětí se prostřednictvím této hry podněcuje tvořivé myšlení, logické uvažování. Slova, která tvoří větu, jsou barevně odlišena.

Čarodějnice	koště	My	krásné	Vydala
auto	Ratatůňka	odhodila	nevíme,	pořídila.
do	se	cestu	Pohádkový	světem
a	ale	pozdravy	milým	dětem.
Odjela	posílá	zpátky.	si	ze
na	kdy	cestu	a	svých
vrátí	na	pohádky.	se	cest

Řešení: Čarodějnice Ratatůňka koště odhodila a krásné auto si pořídila. Vydala se na cestu do pohádky. My ale nevíme, kdy se vrátí zpátky. Odjela na cestu Pohádkovým světem a ze svých cest posílá pozdravy milým dětem.

● Šaty pro čarodějnice

6–10 let

Popište, jak si představujete šaty, které nosí čarodějnice Ratatůňka.

Děti vymýšlejí a popisují, jak asi vypadají šaty čarodějnice Ratatůňky. Mohou být ušité z látky pošité listy, z myších kožíšků, zdobené veverčími ocásky, barvené borůvkami, zdobené krkavčími peříčky aj.

● Popletené pohádky

6–10 let

Opravte chybné názvy pohádek.

Dospělí přečtou dětem popletené názvy pohádek, případně si vymyslí další. Děti se snaží s využitím pohádkových znalostí chybné názvy opravit a říct správně.

Šípková Boženka
Perníková chýše
Motýl Emil a Plastová panenka
Stříbrovláska
Špalík a Špageta
Bob a Drobek

Tři zelené vlasy děda Vševěda
Krušnohorské pohádky
Pohádky o pejskovi a želvičce
Modrá Barbulka
Sněhurka a pět skřítků

Rěšení: Šípková Růženka, Perníková chaloupka, Motýl Emanuel a Maková panenka, Zlatovláska, Štalík a Špagetka, Bob a Bobek, Tři zlaté vlasy děda Vševěda, Krkonošské pohádky, Pohádky o pejskovi a želvičce, Červená karkulka, Sněhurka a sedm trpaslíků

● Jídelníček princezny

6–9 let

Sestavte vhodný a chutný jídelníček pro princeznu. Popište, co podle vás princezny rády jedí.

Dospělí se snaží společně s dětmi vymyslet jídla, která by chutnala princezně. Děti se pokusí vymyslet, z čeho se jídla vaří a jaký je pracovní postup při vaření. Poradit a opravit správnost postupu jim mohou dospělí.

● Pohádkové znalosti

9–10 let

Odpovídejte na jednoduché otázky.

Dospělí dětem připraví nejrůznější otázky týkající se znalostí pohádek.

- Pyšná princezna se jmenuje...?
- Co zakázal otec princezny Krasomily ve svém království?
- Dědeček, babička, vnučka, pejsek, kočička a myška tahali ze země...?
- Princezna se zlatými vlasy se jmenuje...?
- V pohádkách na zámku žije král a...?
- Kamarád Ferdy Mravence je brouk...?
- Holčička, která měla pejska Škubánka, se jmenovala...?
- Žena loupežníka Rumcajse se jmenuje...?
- Každodenní pořad pro děti, plný krátkých pohádek a příběhů má název...?
- Kolik je trpaslíků?
- Kdo zachránil Sněhurku?
- V pařezové chaloupce bydlí Křemílek a...?

Řešení: Krasomila, zpívat, řepu, Zlatovláska, královna, Pytlík, Káta, Manka, Věčerníček, sedm, trpaslíci a princ, Vochomůrka

● Kdo k sobě patří

6–10 let

Opravte popletené pohádkové dvojice.

Dospělí přečtou dětem dané popletené dvojice, případně vymyslí další. Děti se snaží s využitím pohádkových znalostí chybné dvojice opravit a říct správně.

Sněhurka a liška
Trpaslíci a slepička
Budulínek a Bajaja
Karkulka a Smolíček
Jelen a vlk

Kohoutek a drak
Motýl Emanuel a Ferda Mravenec
Maková panenka a Mat
Brouk Pytlík a Rumcajs
Manka a Pat

Řešení: Sněhurka a trpaslíci, jelen a Smolíček, slepička a kohoutek, Bajaja a drak, liška a Budulínek, Karkulka a vlk, Motýl Emanuel a Maková panenka, Brouk Pytlík a Ferda Mravenec, Manka a Cipisek

● Pohádkový dědeček

6–8 let

Povídejte, co byste dělali, kdybyste potkali pohádkového dědečka.

Dospělí si s dětmi povídají o pohádkách, ve kterých je hlavní postavou pohádkový dědeček, který umí plnit nejrůznější přání. Děti se snaží popsat vlastními slovy své představy o tom, jaká přání by měly, kdyby takového dědečka potkaly. Přání však mohou mít pouze tři.

● Pohádkové bytosti a jejich vlastnosti

6–8 let

Vymyslete vlastnosti nejrůznějších pohádkových bytostí.

Dospělí ukáží dětem na několika příkladech, že každá bytost má určité vlastnosti (někdo je veselý, někdo malý, milý atd.).

Příklad:

Princezna – milá, hodná, krásná; **Princ** – pečlivý, statečný; **Král** – bystrý, starostlivý, panovačný; **Víla** – milá, hezká, kouzelná, okouzlující; **Čaroděj** – mocný, usměvavý, tajemný; **Čarodějka** – chytrá, vtipná, vynalézavá

● Pohádkový dráček

6–8 let

- Vyhledejte všechna slova, která tvoří rýmy.
- Vyjmenujte, co všechno můžete odemknout klíčem.

Děti hledají v textu slova, která tvoří rýmy. Při plnění druhého úkolu společně vymýšlejí, co všechno se dá odemknout zlatým klíčem. Děti při vymýšlení popustí uzdu fantazii. Zlatým klíčem se dá například odemknout pohádka, přátelství, čarovný zámek aj.

Pohádkový dráček letí jako ptáček.

Z výšky vidí krtečka i ušatého zajíčka.

Na kopečku stromeček, pod stromečkem hříbeček.

Na stromečku sedí ptáček, v zobáčku má zlatý klíček.

Proč ho drží v zobáčku a nevisí na háčku?

Od čeho ten klíček je, kdo to, děti, uhodne?

Cesta plná přírody

Smrky, jedle, borovice, břízy plné proutí.
Ratatůňka vpravo, vlevo svým volantem kroutí.
Najednou se mezi stromy stádo srnek objeví,
Ratatůňky brždění se okamžitě projeví.
Její malé autíčko pěkně vzteky kvílí,
Čarodějka zabrzdila kvapem v pravou chvíli.
Srny už jsou dávno v lese,
auto se pořád třese.

Obrázek si dokreslete podle své fantazie.

V této kapitole naleznete náměty otevírající cestu za poznáním přírody, na které mají děti možnost seznámit se s tajemnou říší živočichů, rostlin a pozorovat cestou na výlet krásy přírody. Hry a úkoly s přírodovědným zaměřením poskytují dětem především změnu, odpočinek, radost a zábavu.

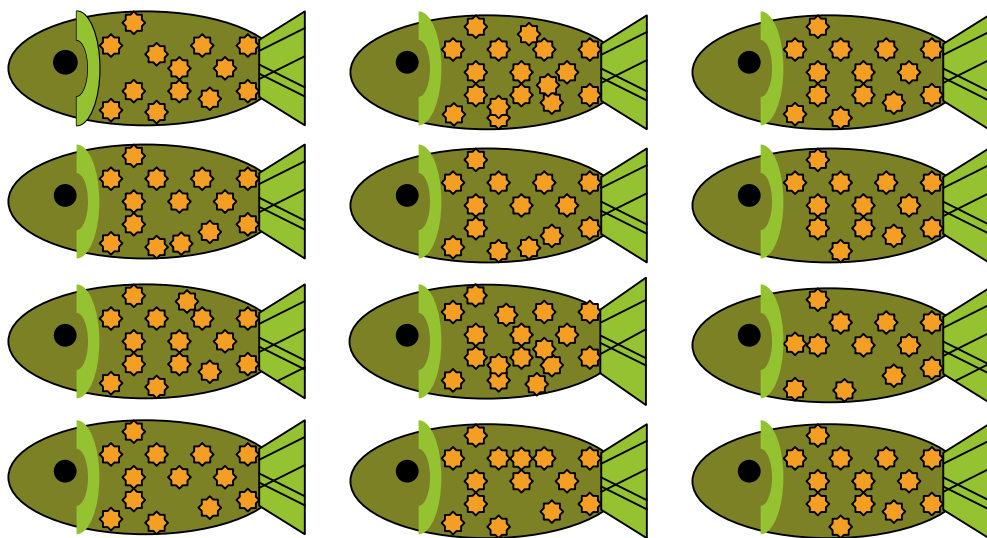
● Ryby v rybníce

6–8 let

Spočítejte všem rybám šupiny.

Dospělí přečtou dětem motivační říkanku a kontrolují správnost počítání šupin ryb z obrázku. Děti počítají rybám šupiny a určují, která ryba je nejvíce šupinatá a která nejméně.

Ryby plavou v rybníce,
plavání je baví velice.
Teď máte děti úkol jediný
spočítat všem rybkám šupiny.

● Na jestřába

7–9 let

Zopakujte si hravou formou různé druhy ptáků.

Dospělí vysvětlí dětem hru, kterou si společně vyzkoušejí. Hra je zaměřena na znalosti nejrůznějších druhů ptáků. Každé dítě i dospělý si vyberou jeden ptačí druh (kos, vlaštovka, vrabec, pěnkava). Jeden dospělý zahajuje hru a zpěvným hlasem volá: „Jestřáb letí, milé děti. Letí přímo na (špačka).“ Dítě-špaček musí pohotově reagovat a volá: „Na špačka ne!“ Vyvolávač: „Na koho?“ Musí jmenovat dalšího ptáka (na vlaštovku). Hru lze hrát tak dlouho, dokud hráči dokážou vymyslet názvy ptáků.

● Poznejte, kdo je to

6–8 let

Poznejte, kdo to je.

Dospělí přečtou dětem nedokončené věty a pomáhají jim najít správná slova, která k jednotlivým větám patří.

- Syčí, nemá nohy a je to _____.
- Bydlí v kožichu, skáče, štípe a je to _____.
- Dupe, funí, má bodliny a je to _____.
- Má dlouhý krk, vysoké štíhlé nohy a je to _____.
- Podobá se koni, má černobílé pruhy a je to _____.
- Růžový pták, který žije v hejnech, a je to _____.
- Má rypák, chrochtá, většinou má růžovou barvu a je to _____.
- Je to typické domácí zvíře, má vousy a loví myši a je to _____.
- Velmi rád spí, hlavně v zimě, aby nabral síly, a je to _____.
- Je pomalý, nosí si na zádech domeček a je to _____.

Řešení: had, blecha, ježek, žirafa, zebra, plameňák, prase, kočka, medvěd, hlomyšď (šnek)

● Věty

6–8 let

Vyberte slova a tvořte správné věty.

Dospělí přečtou dětem věty podle vzoru, případně vymyslí další podobné věty. Děti se snaží větu upravit a říct ji správně.

Věty:

- Kočka má peří, šupiny, srst.
- Ryba má bodliny, ulitu, šupiny.
- Vlaštovka má srst, vlasy, peří.
- Krtek má kůži, srst, brýle.
- Kráva má ploutve, rohy, kopyta.
- Delfín má ploutve, srst, šupiny.
- Ježek má peří, bodliny, kopyta.
- Slepice má zobák, rypák, tlamu.
- Tygr má tlamu, rohy, ploutve.
- Býk má šupiny, rohy, ulitu.

● Zvířátka a společné znaky

6–8 let

Popište jednotlivé skupiny zvířat.

Dospělí pomáhají dětem při vymýšlení skupin zvířátek podle společných znaků. Děti se snaží vymyslet co nejvíce zvířátek jednotlivých skupin.

mají srst
mají peří

žijí ve vodě
žijí v lese

žijí na dvorku
žijí v zoo

● Jaro, léto, podzim, zima

6–8 let

Vymyslete co nejvíce slov, která charakterizují různá roční období.

Dospělí jmenují roční období a kontrolují, zda děti vymýšlejí slova vztahující se k danému ročnímu období.

Podzim – listí, draci, mlha, pole, sklizeň, hrábě aj.

● Příroda na podzim

6–7 let

Vyhledejte větu, která popisuje jiné roční období.

Dospělí přečtou dětem všechny věty. Následně čtou věty znovu a děti posuzují, zda se všechny věty vztahují k jednomu ročnímu období, případně hledají roční období, které věta popisuje.

Na podzim padá listí a je chladná voda v rybníce. Děti pouštějí draka na poli. V lese rostou houby. Zemědělci sbírají na poli brambory. Děti se vyrazily koupat k rybníku. Na louce létají motýli. Všechny listnaté stromy jsou krásně barevné a postupně opadávají. Větve jsou holé a padá na ně sníh. Ptáci se usídlují v korunách stromů. Tráva je krásně zelená a roste v ní luční kvítí. Dozrává obilí a kombajny vyjíždějí do polí.

● V lese

6–8 let

Vymyslete správné odpovědi k jednotlivým úkolům.

Dospělí kontrolují správnost pochopení úkolů. V případě nesrovnalostí děti opravují, radí jim a pomáhají najít správné odpovědi. Zároveň si mohou připravit další podobné úkoly.

V lese rostou stromy, keře,
dřevorubec dřevo řeže.

Nákladník je potom odváží
na pilu nebo nádraží.

Úkoly:

- Jmenujte názvy stromů, které rostou v lese.
- Přečtete z uvedené nabídky názvy stromů, které nerostou v lese: jabloň, borovice, modřín, švestka, meruňka, smrk, javor, dub, buk.
- Vyjmenujte nebo vyberte z nabídky, jaké druhy lesů u nás máme (šiškovité, smíšené, míchané, jehličnaté, listnaté, houbovité).
- Zazpívejte společně píseň o lese.
- Jmenujte, co všechno se dá sbírat v lese.
- Řekněte a popište osobu, která se stará o les.
- Vyjmenujte zvířátka, která běhají po lese.
- Vyjmenujte zvířátka, která běhají nebo sídlí na stromech.
- Popište ptáka, kterému se říká doktor stromů.
- Řekněte, kterému jehličnatému stromu opadává v zimě jehličí.

● Zajíc

6–8 let

Zapřemýšlejte, zda znáte pohádku, ve které je hlavním hrdinou zajíc.

Zkuste pohádku převyprávět ostatním.

Děti vymýšlejí s využitím vlastní fantazie krátkou pohádku. Pohádka může, ale nemusí být veršovaná.